

Munhälsa hos personer med demenssjukdom

Elisabeth Johansson

Bakgrund:

Munhälsan påverkar hur vi talar, äter, känner smaken av mat, tuggar samt hur vi betar oss socialt. Besvär från munnen hos personer med demenssjukdomar har studerats och resultat visar på såväl försämrad upplevd livskvalitet som svårigheter att kunna tugga och svälja. Resultaten från dessa studier visar även att förhöjda risker finns för att utveckla munsjukdomarna karies och parodontit. Detta projekt utgår ifrån en studie för hemmaboende personer med demens och deras närstående. Deltagarna i detta projekt slumpades till en kontrollgrupp (sedvanlig vård och tandvård) eller till en interventionsgrupp med personcentrerat multidimensionellt interdisciplinärt rehabiliteringsprogram. Det interdisciplinära teamet bestod av läkare, sjuksköterska, undersköterska, sjukgymnast, arbetsterapeut, kurator, neuropsykolog, apotekare, dietist samt tandhygienist.

Syfte:

Syftet är undersöka studiedeltagarnas besöksfrekvens hos tandvården över tidsperiod på 8 år samt kartlägga förekomst av karies- och parodontal sjukdom. Dessutom via mätningar dels vid rehabiliteringsprogrammets baslinje, samt vid uppföljningarna utvärdera effekter av munhälsa av det personcentrerade interventionsprogrammet.

Metod:

61 personer med olika demenssjukdomar och 67 närstående inkluderades under januari 2016. 31 deltagare med demenssjukdom lottades till interventionsgrupp och 30 deltagare till kontrollgrupp.

En retroperpektiv granskning sker av data från deltagarnas tandvårdsjournaler. Tidsperioden är från 5 år innan interventionen startade och därefter uppföljningsperioden på 3 år för det personcentrerade interventionsprogrammet. Insamlad data innehåller antal tandvårdsbesök, tandstatus, förekomst av parodontal sjukdom, kariessjukdom och muntorrhet. För att utvärdera insatserna för det personcentrerade interventionsprogrammet används instrumenten ROAG (revised oral assessment guide) och GOHAI (general/geriatric oral health assessment index).

Betydelse:

Studier har visat att personer med demenssjukdom har sämre munhälsa jämfört med personer utan demenssjukdom. Nedsatt munhälsa kan påverka näringsintaget/förmågan att äta samt ge smärtupplevelse. Det finns behov av att öka kunskapen om insatser som kan förebygga försämrad munhälsa bland personer med demenssjukdom. Detta för att möjliggöra att individen har förmåga att tala och delta i ett socialt liv utan tecken på varken sjukdom eller obehag från munnen.